

sive necessitate, aut impediri, aut excusari potest, quin Deum amet, et ad eum jugiter aspiret. Paupertas, ægritudo, et alia impedimenta, quæ cæterarum virtutum exercitationi obicem ponunt, amori pabulum subministrant. Intus est dilectio, in corde, in voluntate; et quod à nobis super omnia requirit Deus, in nobis ipsis collocavit. Hoc est illud unum, quod solùm est necessarium, et solum sufficit, ut sancti simus. Hoc maximum, et præcipuum mandatum cæteris suavius et facilius: quid enim jucundius, quàm amare? et quis est qui audeat dicere, non possum amare? Qui verò Deum amat, qui unus est, is omnia amat in uno, et unum in omnibus: et si aliquid aliter amat, quàm in uno, et propter unum, is Deum non amat, quia aliquid amat quod Deus non est. Deo nihil superius est, nihil æquale: ideò mens ab illo averti nequit, nisi ad inferiora, et sensibilia convertatur, à quibus elevari nunquam poterit, nisi à terrenis emergens, quæ pondus animæ sunt, iterùm revertatur ad illum, à quo infelicitè recesserat. Ut igitur sancti simus, necessarium est à nobis ipsis recedere, et ab omnibus quæ extrà Deum sunt, et ad illud principium regredi, à quo profluximus, totaque virtute illi adhærere: nam ubi unum cum uno erimus, una vita, unus spiritus, una felicitas.

CAPUT L.

MULTI SUNT VOCATI, PAUCI ELECTI.

Nullus acrior stimulus pravis moribus corrigendis, vitæque nostræ ad normam Evangelii instituendæ, quàm illa horribilis et tremenda sententia, *Multi... sunt vocati, pauci verò electi* (1). Si tamen ejus sensum intimè penetremus. Nemo enim scit, an illà vocatione sit vocatus, quâ secundùm propositum illi vocati sunt, de quibus scriptum est, *Quos vocavit, hos et justificavit: quos autem justificavit, illos et glorificavit* (2). Nemo scit, *utrùm amore, an odio dignus sit: sed omnia in futurum servantur incerta* (3). Nemo scit, an ita vocatus fuerit, ut in vocatione sua usque ad finem perseveret. Ad quod profundum secretum cùm pervenisset Apostolus, quasi quodam ipsius altitudinis horrore percussus exclamavit, *O altitudo divitiarum sapientiæ, et scientiæ Dei: quàm incomprehensibilia sunt judicia ejus, et investigabiles viæ ejus* (4)! In tanto igitur salutis discrimine, in tanta perseverantiæ incertitudine, continuò horrore concuti debet omnis Christianus, satagens cum timore et tremore certam facere vocationem suam, ut in fide vivens, quæ per dilectionem operatur,

(1) Matth., xx, 16.

(2) Rom., viii, 30.

(3) Eccle., ix, 1.

(4) Rom., xi, 33.

bonis operibus ostendat se ad illorum exiguum, et beatissimum numerum pertinere, quos misericorditer elegit Deus antè mundi constitutionem. Exiguum verò esse numerum electorum, et multò minorem quàm sit numerus reproborum, etiam si de solis orthodoxæ fidei cultoribus, exclusis parvulis, qui antè usum rationis obeunt, sermo sit; infallibili scripturarum testimonio, multisque indiciis, et rationibus, atque ipsâ experientiâ evincitur. Nam ideò discipulos suos admonuit Christus multi laboris esse, et extremæ difficultatis viam salutis ingredi, ad quam non nisi per angustam portam patet accessus. *Intrate*, inquit, *per angustam portam: quia lata porta, et spatiosa via est, quæ ducit ad perditionem, et multi sunt qui intrant per eam.* Tum quasi admirans subdit: *Quàm angusta porta, et arcta via est, quæ ducit ad vitam: et pauci sunt qui inveniunt eam* (1)! Interrogatus etiam apud Lucam, *si pauci sunt qui salvantur*, respondit: *Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico vobis, quærent intrare, et non poterunt* (2). Rex David cùm quæsisset à Domino, *Quis habitabit in tabernaculo tuo* (3)? Spiritu sancto responsum suggerente ait, *Qui ingreditur sine macula, et operatur justitiam.* Item in alio psalmo, *Quis ascendet in montem Domini? ... Innocens manibus, et mundo corde* (4). *Quis autem potest dicere: mundum est cor meum, purus sum à*

(1) Matth., vii, 13, 14.

(2) Luc., xiii, 23, 24.

(3) Ps., xiv, 2.

(4) Ibid., xxiii, 3, 4.

peccato (1)? Aut quis audebit asseverare se innocentem esse, et omni maculâ carere? Dicit Christus: *Qui non accipit crucem suam, et sequitur me, non est me dignus* (2). At Christi crucem quàm pauci amplectuntur! Audiamus Apostolum, *Omnes enim quæ sua sunt, quærent non quæ sunt JESU CHRISTI* (3), qui autem Christum non quærent, reprobi sunt. Rursùm ait Redemptor noster: *Amen dico vobis, nisi conversi fueritis, et efficiamini sicut parvuli, non intrabitis in regnum cælorum* (4). Hoc verò si expenderit humana superbia, inveniet absque dubio paucissimos esse, qui per humilitatem et simplicitatem in naturam puerorum reverti studeant. Testatur Apostolus eos, qui secundùm propositum vocati sunt sancti, prædestinatos à Deo fuisse, ut conformes fierent imagini Filii sui (5). At quis est qui possit gloriari, vitam suam vitæ Christi conformem esse? Quis est qui cum ipso patiat, ut simul possit glorificari? Omnibus dictum, *si autem vis ad vitam ingredi, serva mandata* (6). *Omnes autem declinaverunt, simul inutiles facti sunt: non est qui faciat bonum, non est usque ad unum* (7). Regnum cælorum vim pati, et violentos illud rapere, cælorum rex testatus est (8). Violentum verò cùm sit contra naturam, in paucis contingit; unde fit, ut

(1) Prov., xi, 9.

(2) Matth., x, 38.

(3) Philip., ii, 21.

(4) Matth., xviii, 3.

(5) Rom., viii, 29.

(6) Matth., xix, 17.

(7) Ps., xiii, 3.

(8) Matth., xi, 12.

pauci omninò sint, qui vim sibi inferre velint, et illud regnum futurum à sensibus abstractum, et solo Fidei lumine obscurè cognitum bono sensibili, et præsentii præferre. Quod si stellæ non sunt mundæ in conspectu Dei, quales erunt homines terræ affixi, et in densa sæculi nocte viventes? Si omnes justitiæ nostræ sordidissimæ sunt, ut ait Propheta, quales erunt injustitiæ et iniquitates (1)? *Si justus via salvabitur, impius et peccator ubi peribunt* (2)? In arca Noë pauci, id est octo animæ salvæ factæ sunt, reliqua omnium hominum innumerabilis multitudo aquis diluvii interiit. Ex incendio infamium civitatum, Loth solus cum uxore et duabus puellis evasit, cæteri omnes ultricibus flammis consumpti sunt. Ex sexcentis ferè millibus Judæorum qui egressi sunt de Ægypto, duo soli, Caleb et Josue, in terram promissionis introierunt. Hæc autem in figura contingebant illis, ad ostendendum quàm sit exiguus numerus electorum comparatione reproborum. Confirmari idem potest ex paucitate eorum, qui ex hac vita verè contriti decedunt: quamvis enim multi videantur hominibus benè mori, dolor tamen de peccatis ex metu mortis procedens, ad veram pœnitentiam difficillimè pertingit. Nam quomodo poterit bonam vitam inchoare peccator, cum ad ejus finem pervenit? Quomodo poterit super omnia mala detestari peccata, suasque delicias abominari, quas totius vitæ decursu intensissimè adamavit? Quomodo ex animo pœnitentiam amplecti, à qua semper abhorruit? Quomodo statuet efficaci decreto

(1) Isai., LXIV, 6.

(2) I. Petr., IV, 18.

ea deserere, si vita supersit, quibus inveterato usu assuevit? Quomodo intellectus inter morbi et mortis angores, res supernaturales à sensibus remotas meditabitur, de quibus integris viribus, aut numquam, aut non nisi obiter cogitavit? Quomodo vincet contrariis actibus anteactæ vitæ consuetudinem in tantis ægritudinibus, temporis, et tentationum angustiis? Experientia didicimus, vix aliquem reperiri, qui cessante periculo in proposito permaneret. Redeunt omnes ad assuetam, et eorum, quæ metu mortis, vel amicorum exhortationibus, aut humanâ prudentiâ agere decreverunt, statim obliviscuntur: cum præsertim nemo ferè sit, qui etiam in extremis constitutus spem vitæ omninò abiciat, quâ fraude multos decipit, et perdit dæmon. Accedunt languor animæ exire de corpore trepidantis, et omnium facultatum deperditæ vires, quæ vix hominem sui compotem esse sinunt, adeò ut adstantium verba actus virtutum suggerentium, aut nullo modo audiat, aut sonum dumtaxat vocis sine sensu percipiat. Benè quidem de illorum salute sperare licet, qui sub exitu vitæ signa dederunt pœnitentiæ. sed in his nulla securitas est, cujus rei luculentum exemplum Rex Antiochus præbuit (1). Cum enim ad extrema devenisset, sub potenti manu Dei humiliavit se orans, et promittens illata Judæis damna resarcire, templum exornare, spondens insuper se de suis redditibus pertinentes ad sacrificia sumptus præstiturum, et abnegato ethnicismo se Judæum futurum, omnemque terram perambulaturum, et prædicaturum Dei potestatem. Quis poterat à pecca-

(1) II. Mach., IX.

tore plura, et certiora pœnitentiæ signa exigere? Et hic tamen veniam non meruit, sicut dicit Scriptura: *Orabat autem hic scelestus Dominum, à quo non esset misericordiam consecuturus* (1), quia nimirum ejus pœnitentia ex metu mortis procedens sincera non fuit. Quis hæc considerans non contremiscit? Quis inter tot difficultates, et discrimina certam sibi salutem audebit polliceri? Quis non trepidabit, nesciens an amore vel odio dignus sit? Quia igitur pauci sunt electi, et fortassis multò pauciores quàm putamus, à multitudine recedendum est, et cum paucis sanctis, electis, et innocentibus vivendum, ut quisque possit vitâ peractâ, testimonium sibi perhibente conscientia, justo judici Deo dicere: redde mihi mercedem quam promisisti, quia feci quod jussisti.

(1) II. Mach., ix, 13.

MANUDUCTIO

AD COELUM,

MEDULLAM CONTINENS SANCTORUM PATRUM,
ET VETERUM PHILOSOPHORUM,

AUCTORE

D. JOANNE BONA,

S. Romanæ Ecclesiæ tit. S. Bernardi ad Thermas Presbytero
Cardinali, Ordinis Cisterciensis.